

Szakdolgozat

Mackó(b)irodalom – medvék, mackók a gyermek- és ifjúsági irodalomban

Horváthné Bereczk Barbara

2022

MAGYAR AGRÁR- ÉS
ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM
KAPOSVÁRI CAMPUS

**Mackó(b)irodalom – medvék, mackók
a gyermek- és ifjúsági irodalomban**

Szakdolgozat

Írta: Horváthné Bereczk Barbara

Konzulens: Gombos Péter

Kaposvár, 2022

Tartalomjegyzék

Bevezetés	4
A mackók előfordulása az irodalomban – különböző korokban.....	6
A medve alakja a finnugor népeknél	8
A medve alakja a Bibliában, a keresztény szerzőknél	8
Medvék az irodalomban a 17. századtól	9
A mackók kedveltsége a gyerekek körében.....	15
Híres medvék a világban.....	15
Paddington	15
Micimackó	15
Balu a Dzsungel könyvéből	15
Füles mackó	16
Titanic-mackó	16
Híres mackók itthon.....	16
Vackor	16
TV Maci	17
Boribon.....	17
A medvék kedveltsége.....	19
Miért szeretik a gyerekek a mackókat?	19
A Micimackó	21
A mű keletkezése	21
A mű szerkezete	21
Micimackó viselkedése, tulajdonságai.....	24
Hazai medvéink: Bodó Béla-Brumi, Kormos István-Vackor	27
Bodó Béla: Brumi.....	27
Kormos István: Vackor	29
Összefoglalás.....	32
Irodalomjegyzék	33

Bevezetés

*„Bátrabb vagy mint hiszed, erősebb
mint sejtet és okosabb, mint véled.”*

(A. A. Milne: Micimackó)

Azért választottam ezt a témát, mert kisgyerekkorom óta rajongója vagyok a meséknek. Anno anyukám olvasott nekem esténként, legtöbbször Grimm-meséket vagy Andersen csodálatos történeteit. Amikor már én is tudtam olvasni, s nem tudtam megvárni anyukámat, elkezdtem magamtól belemerülni a kalandokba. Az olvasás olyan helyre repített, ami csak az enyém volt, abban a pillanatban elfelejtettem minden bajt, és egy más világban egy másik ember vagy állat bőrében gyűjthettem élményeket, tapasztalatokat.

Mai napig az egyik kedvencem műfajom az állatos mese, azon belül is a medvékről szóló történetek. Ez az érdeklődésem húszéves korom után sem lanyhult, úgyhogy kapva kaptam az alkalmon, amikor megláttam, hogy ebbe a témába is mélyebben beleáshatom magam. A magyar és egyetemes irodalomban rengeteg szerző volt, aki a medvéket választotta egy-egy műve hőséül. Motivált az is, hogy viszonylag terjedelmes irodalma van a témának, amelyek feldolgozása segített az elemzőmunkában.

Célom az, hogy néhány mű bemutatásával, összehasonlításával megmutassam, hogy mindegyik medvés mese való-e alsó tagozaton tanuló gyerekeknek. Azt is szeretném megvizsgálni, hogy a gyerekek jól értik-e a medvés meséket, történeteket. Valamint szeretném alátámasztani a tényt, miszerint a medvékkel kapcsolatos irodalmak közkedveltek a gyerekek körében.

Dolgozatom első részében meg szeretném vizsgálni az egyes történelmi korokat, hogy mikor váltak a medvék a művek szereplőivé, és melyik korokban voltak igazán népszerűek ezek a művek. Arra is kíváncsi voltam, hogy a medvék vajon mindig a jók, a kedves szereplők voltak-e ezekben a mesékben, vagy előfordult-e az ellenkezője is, amikor nem pozitív karaktert „játszottak”. Külön szeretném elemezni speciális szempont alapján A. A. Milne Micimackó című regényét. Érdekes például számomra, hogy a gyerekek melyik karaktert szeretik a könyvből a legjobban, és ez milyen összefüggésben van a saját személyiségükkel.

De lényeges kérdésnek tartom azt is, hogy melyik korosztálynak való a Micimackó. Valóban gyermekirodalom? Nem inkább a felnőtteknek íródott? Vagy épp a felnőtteknek van kevesebb esélye *jól* érteni ezt a könyvet?

A mackók előfordulása az irodalomban – különböző korokban

Állatmesének nevezünk minden olyan mesét, amelyben az állatok az emberrel egyenrangú módon gondolkodnak, beszélnek és cselekszenek. Az állatmesék általában életbölcsesek, erkölcsi igazságok, társadalmi fonákságok szemléltetésére szolgálnak. Az állatmese gyökerei az állatmitoszokig és a fabuláig nyúlnak vissza. Az archaikus mesék azt mutatják, hogy az állatok fontos szerepet tölthettek be az egyes törzsek életében, beletartoztak a hierarchiába, ahol előkelő helyet foglaltak el. Az állatmesékben az állatok nem sietnek az ember segítségére, mint a tündérmesékben, mivel erkölcsi példázat szereplőiként vannak jelen. A 19. század első feléig az állatmese moralizáló fabulát jelentett, és bizonyos életbölcseket, erkölcsi igazságokat fogalmazott meg. Hangneme, valamint tanító-, okítószándéka miatt az állatmese igen népszerű műfaj volt Magyarországon is (Néprajzi lexikon, 2022).

A magyar népmesékben leggyakrabban szereplő vadállatok a medve mellett a farkas, a róka, az oroszlán, a házi- és a ház körül élő állatok közül a kakas, a ló, a kecske, a macska, a nyúl, az egér és a béka (Néprajzi lexikon, 2022). Más népek meséiben az általuk kedvelt állataik, amelyek megtalálhatók az állatmitoszokban éppen úgy, mint az abból származtatott népmesékben.

Boldizsár Ildikó mesekutató szerint a medve rá jellemző tulajdonságai miatt foglalhatta el a helyét a népmesék hierarchiájában. Ő az egyik legerősebb az állatok között, ereje segítségével tud kikerülni a nehézségekből. Jellemvonásai között szerepel az aluszékonyság, a lustaság, az ingerlékenység, a torkosság, amelyeket jól érzékeltetnek a medvékről szóló szólások és közmondások, mint például „alszik, mint a medve”, „szereti, mint mackó a mézet”, „nem jó kölykes medvének fát faggatni” (Boldizsár, 1997).

Dolgozatom fő témája azonban annak vizsgálata, hogy vajon melyik történelmi korban „robbantak be” a mackók a köztudatba, és váltak a gyermek- és ifjúsági irodalom közkedvelt szereplőivé. Ennek érdekében a továbbiakban a különböző korszakokra jellemző gyermekképek segítségével összefüggést keresek az adott kor gyermekeknek szóló irodalmi alkotásai között, és különös tekintettel a medvékről, mackókról szóló írásokra koncentrálok.

Az írásbeliség előtt is valószínű, hogy a gyermekekkel mesészerűen ismertették meg az őket környező, vadállatokkal teli világot vagy éppen az ehető és

mérgező növényeket. Együtt figyelhették a csillagos égboltot. A nagyvadakat nem véletlenül kíséerte nagy figyelem, mert egy-egy ember számára a velük való találkozás életveszélyes lehetett. Tisztelték is őket agyarukért, karmaikért, melegeget adó bundájukért, ugyanakkor szükség is volt rájuk, mert az állatok révén jutottak húshoz. A mamutok, medvék mindezt biztosították, de ennek ellenére kevés olyan történet maradt fenn, amelyek a medvék mitológiájával foglalkoznak.

A világ minden részén megtalálható eredetmondák mellett a csillagképek elnevezésében megtalálhatjuk a különböző nagyvadak elnevezéseit. Témánk szempontjából a Nagy Medve és a Kis Medve csillagkép elnevezés a meghatározó. Az utóbbinak a legfényesebb csillaga a Sarkcsillag, amelyre az éppen pihenő vadász az íját akasztja. A római és görög regék és mondák tele vannak ehhez hasonló történetekkel. A népmesékben is találkozunk olyan történettel, amely a Nagy Medve csillagkép magyarázatául szolgál. (Jankovics, 1996).

A ma már mindenki által kedvelt plüssmackó a valóságban egy nagy testű, lomha mozgású, erős ragadozó, amelyet szívesen ábrázoltak bocsaival együtt, amelyeket anyjuk féltőn őrzött. Védelmük érdekében gyors mozgásra is képes volt. Mindenevő ragadozó állat, aki nagyon szereti a mézet és a málnát, de ha nem jut más, a vackort is megeszi, de a téli időszakban több hónapra visszahúzódik odújába a jobb időkre várva (Brehm, 1998). Ezek a tulajdonságai már az ókorban is ismertek voltak, hiszen Európában mindenhol elterjedt állat volt. A veszélyes fenevadak tulajdonságairól mesészerű történeteket meséltek.

Igazi népszerűségét az állat a rómaiak körében érte el. Szívesen vadásztak rá, és szívesen felléptették az idomított medvéket a cirkuszokban is. A medvék cirkuszi fellépése, utcai táncoltatása hosszú ideig fennmaradt.

A medve alakja a finnugor népeknél

Azokon a vidékeken, ahol a medve élt, ott elejtése rendkívüli vadásztehetséget igényelt, hiszen ereje és ügyessége révén misztikus lénynek számított az emberek körében. A finnugor népek között vannak, akik isteni eredetűnek tartják, mások pedig az embertől származtatják, amelyet a különböző népek medveénekeiből ismerhetünk meg (Domokos, 1975).

A vogulok és az osztjások szerint a legfőbb isten, aki maga is medve alakú, kis kosárkában láncon engedte le a földre. A lappok szerint egyszer egy ember felmászott a fára gyümölcsöt szedni. Ruhája azonban akadályozta a mozgásban, ezért levetette, de akkor a testét szurkálták az ágak. Ekkor mérgében felkiáltott: Bárcsak szőr borítaná a testemet! Ahogy ezt kimondta, abban a pillanatban leesett a fáról, és mire leért a földre, medvévé változott (Hunfalvy, 1875).

A medve tiszteletéhez az is hozzátartozott, hogy a nevét nem ejtették ki, helyette számtalan elnevezést használtak, amikor róla beszéltek. A finnek például hosszúgyapjasnak, mézestenyerűnek nevezték. Az észteknél ilyen kifejezéseket használtak, mint cammogó, erdei pap vagy fekete fickó. A magyarok mézevőként nevezték, és ebből származtatják a medve szót a szláv szó meghonosításaként (Horger, 1924)

A medve alakja a Bibliában, a keresztény szerzőknél

Az Ószövetségben negatív tulajdonságait emelik ki, az oroszlánnal együtt az isteni büntetés eszközeként van ott. „Rájuk vetem magam, mint a medve, amelytől elragadták a kölykeit” (Oz 13,8)

A Biblia-magyarozással foglalkozó szakemberek az erdők és az állatok közül is az egyik legerősebb állat negatív beállítását az emberhez való hasonlóságával magyarázzák (Kiss, 2009). Képes felállni két lábra, mint az ember, szeretkezése is az emberhez hasonló. A keresztény szerzők szerint számos bűn megtestesítője, ezért alkotásaikban nem, vagy csak azokat a negatív tulajdonságát emelik ki, mint a falánkság, a lustaság (Vígh É.- 2016)

A könyvnyomtatás mellett megkezdődött a rendszeres iskoláztatás és a pap-ság műveltségének gyökeres átalakítása. Többnyire vallásos műfajokon, leginkább prédikációk segítségével zajlik a fiatalok nevelése (Ungarus et al, 1984). Jól mutatja ezt Pázmány Péter: *Mint kel a keresztyén leányt nevelni* című prédikációjában. Medvét ábrázoló képpel illusztrálja epigrammáját, amelynek fő mondanivalója, hogy az embergyerekek tanítása legalább olyan fáradságos, mint ahogy a medve kitartó munkával formára nyalogatja a megszületett bocsát.

„A nőtény medve ivadékai szintén tökéletlenül, minden állati forma nélkül húsdarabként jönnek e világra, s csak anyjuk nyelve és folytonos szorgalma révén nyerik el formájukat. Ugyanígy nekünk is minden cselekedetünk kezdetben tökéletlen; ám ha a szorgalom nem hiányzik, a jó kezdet érdeméből beteljesedhetnek.” (Lénárné Szabó, 2004).

Míg korábban a medvét a bujaság szimbólumának is tartották, a 16. században már inkább a mindennel és mindenkivel dacoló, mindent legyőző medve képe jelenik meg a kultúra különböző területein. Így van ez például Janus Pannonius Ursus címmel írt epigrammájában is, vagy amikor Lajos király kis híján tragikus végű medvevadászatát örökítette meg a híres költő (Szabó, 2008).

Medvék az irodalomban a 17. századtól

Tanulságos történeteivel vált Párizs leghíresebb szerzőjévé La Fontaine. Állatmeséiben szinte minden állat megjelenik, hogy az állatok viselkedésével példát mutasson, szórakoztassa és tanítsa a felnőtt olvasókat. A medvék is szerepet kaptak kötetében, például A medve és a kert szerelmese vagy A medve és két társa című fabulákban.

A fabula műfajának mindmáig talán leghíresebb szerzője, La Fontaine 1621-ben született, egy jómódú családban. A „franciák Homérosza” jelzőt kapta, amelyet még ma is gyakran használnak vele kapcsolatban. Az állatmesékbe szöve, ironikusan mutatta be és bírálta kora társadalmi eszközeit. Művészetnek kezdetén sokat merített a nagy előd, a görög Aesopus állatmeséiből. Meséivel eredeti költészeti formát teremtett a tizenkét kötetes művével,

amelynek első felében a hagyományos, rövid mesék szerepeltek inkább, míg a második részben szatirikus hangnem érvényesült a mesékben. A világot úgy ábrázolta, ahogy látta – minden rokonszenv vagy ellenszenv nélkül. A franciák a mai napig költőként tanítják az iskolában nevelő tanulságaival és helyes erkölcsiségével. Meséiben „emberi állatok” szerepelnek, ahol a medve igazi erős állat a róka igazi ravasz róka, mint ahogy az elemzői szerint az emberi róka is egy udvaronc. A francia polgári életszemlélet jellemző írásaira, ahol az okos, a mindenre kíváncsi és mindent kritikával figyelő embert mutatja be. Költő, aki ért az állatok nyelvén, kapcsolatban él a zajokkal, illatokkal, fákkal, hegyekkel, mint általában minden költő. La Fontaine meseszövegét még ma is modernnek, újszerűnek tartják a franciák. Az utolsó időszakában írt állatmeséiben mindig az állatok javára ítélt az emberekkel szemben. Leghíresebb állatmeséi A tücsök és a hangya, A holló és a róka, amelyek még ma is minden irodalomkönyvben megtalálhatók. Állatmeséiben szinte minden állat megjelenik, hogy az állatok viselkedésével példát mutasson, szórakoztassa és tanítsa a felnőtt olvasókat. A medvék is szerepet kaptak kötetében, például A medve és a kert szerelmese vagy A medve és két társa című fabulákban. A fabula az európai antik irodalom egyik legkedveltebb műfaja volt. Magyarul tanmesét jelent, amely rövid, csattanóval záruló tanulságos történet, amely tömör erkölcsi megfogalmazásával összefoglalja a történetet, amely társadalmi kritika is a legtöbb esetben. A fabula ebben különbözi az állatmeséktől. Cselekménye szinte nincs is, a bonyodalmat is egyetlen mozzanat jelenti, a konfliktus pedig legtöbbször a személyek jelleméből adódik, akiket emberi tulajdonságokkal ruház fel. Az állandó tulajdonságaikat később is megtaláljuk az irodalomban. Például az ember a legerősebb című népmesében is, de találkozhatunk olyan irodalmi alkotásokkal is, mint a később elemzett Micimackóban, ahol az okos és bölcs bagolyból buta és tudálékos állat lett.

A műfaj nem csupán a párizsiak szívét nyerte meg, sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy számos fordítása, változata jelent meg a világ különböző gyűjteményeiben. Megtalálható többek között Pesti Gábor tanítómese-kötetében és Heltai Gáspár fabulái között is. Igaz, utóbbiban nincsen szó a vadászat előtti mulatozásról, és a medve is mást sügött a halottnak tettető vadász fülébe, amely legalább olyan tanulságos. „Máskor jobban nézze meg, hogy milyen emberhez szegődik.” (Halász, 2015) A medvék is szerepet kaptak a

kötetben, például a Medve és a kert szerelmese című történettel, amely inkább a felnőtteket célozza meg, míg A Medve és két társa meséje a gyermekek számára is tanulsággal szolgálhat. A mesék történetisége mellett mindegyik mesét akár egy-egy közmondással is összefoglalhatjuk. A jelen meséhez akár kettő is megfogalmazható: „Ne igyál előre a medve bőrére.”, vagy „Bajban mutatkozik meg, ki az igaz barát.” A következő részlet a Medve és a két társa című műből:

A két kereskedőnk egyike a fájáról lejön,
Fut a társához, elmondja neki, hogy csodálatos
Hogy csak minden gonosztól félt.

– Nos – tette hozzá – az állat bőre?

De mit sűgott a füledbe?

Mivel nagyon közel ért,

Megfordítlak az üvegházával.

– Azt mondta nekem, hogy soha nem szabad

Add el a medve bőrét, amíg a földre nem kerül.

A korszakban elsősorban az erkölcsi tanulságokat is tartalmazó, szórakoztató irodalom vált népszerűvé. Ezek közül talán Aesopus 1767-ben magyarul is megjelent meséinek gyűjteménye vált a legkedveltebb könyvvé. Eredendően ez a kötet sem a gyermekeknek készült, mégis gyermekkönyvként tartja számon a világirodalom. A szereplők között szinte mindegyik állat megjelenik, így a medvéről is több történetet olvasható. Például ezek közé tartozik Az oroszlán és a medve, akik elől a róka elviszi a szarvasgidát, amíg ők végkimerülésig harcoltak a talált kecskegidáért. Ekkor jöttek rá, hogy nem saját érdekeiért, hanem a róka kedvéért küzdöttek. A mese tanulsága: „okkal méltatlankodnak azok, akiknek látniuk kell, hogy fáradozásuk gyümölcseit holmi jöttmentek szakítják le”. (Aesopus, 1767)

A 19. század első felét a meseirodalom korszakának is nevezhetnénk. Ebben az időszakban születtek és alkottak a világirodalom nagy mesemondói: Hauff, a Grimm-testvérek, majd Andersen. Valójában ekkor született meg a magyar gyermekirodalom is. (Bezerédj Amália Flóri könyve című, 1840-ben való megjelenéséhez köthető a nemzeti gyermekirodalom indulása.)

Ebben a korszakban kezdte meg tevékenységét, és vált hazánkban az egyik legnagyobb meseíróvá Benedek Elek. Már gimnazista korában járta az erdélyi falvakat, és lejegyezte az ott hallott meséket, történeteket. Később a meseírás

mellett rendszeresen fordított is, többek között a Grimm-testvérek meséiből, amelyek a köztudatban szinte teljesen magyarrá váltak. A meséi főszereplőivé gyakran váltak az emberszívű állatok. Bekerült a többi állat mellé az erdélyi hegyek félelmetes állata, a medve is, amely a mesékben megszelídült, még akkor is, ha nem minden esetben lett az ember barátja. Az *ember a legerősebb* és a *Hogyan szedte rá a kádár a farkast, a medvét és a nyulat* című meséjében megmutatta, hogy az állat erejét ésszel még a fizikailag gyengébb ember is le tudja győzni. Hasonló emberi tulajdonságait ismerhetjük meg *A Kertész és a Medve*, illetve a *Lompos medve* mesékből is.

A világirodalomban is, amióta írásos irodalom létezik, gyakran találkozunk medvékkel a japán, az orosz, a cseh, a német és az angolszász irodalomban egyaránt. A teljesség igénye nélkül csak néhányat sorolnék fel ennek igazolására. Talán minden gyermek olvasmányai közé tartozott a Nagy indiánkönyv *Nagy Medve Fiai* története, amit még a lányok is szerettek, mint ahogy *Karl May Medveölő fiai* történetét is. Vannak írások, amelyekben a medvék csak mellékszereplők, máskor az egész mű róluk szól, és az emberek lesznek a mellékszereplők. A felnőtteknek szóló történetek egészen napjainkig a kedvelt olvasmányok közé tartoznak, mint az orosz *Csehov* vagy a cseh *Hasek A medve* című művei, de Tolsztoj meséi között is elő-előbukkannak a medvék. Az angolszász irodalom magyarul is megjelent, a medvékről szóló könyv *Robert Franklin Leslie A medvék és én*. *Yoko Tawada Egy jegesmedve emlékiratai* című írásából megismerhetjük a mai medvék viszontagságos életét és a velük kapcsolatba került embereket is (Benedek, 2010).

Semmiképpen nem hagyható ki a székely irodalom Tamási Áron Ábel történeteinek méltó párja *Nyíró József Uz Bence* című alkotása, amelyet szívesen olvas minden gyermek és felnőtt is, akihez közel áll a székely emberek gondolkodás, kópésága és a semmi máshoz nem hasonlítható székely kifejezésmód és nyelvhasználat. A főszereplő szelídített medvéjével barangol a fenyvesekben, de újabbnál újabb kalandok során megmutatkozik talpraesettsége a rengetegbe került „idegenekkel” szemben.

A hazai irodalom írói és költői is gyakran használják alkotásaikban a medve-motívumot – helytől és kortól függetlenül. Vannak költők, akik egy teljes művükben szerepeltetik a medvét, mint *Babits Mihály Medve-nóta* vagy

József Attila *Medvetánc* versében. Mások csak a medvékre jellemző szólásokat, közmondásokat és jellemző tulajdonságaikat építik be műveikben. Babits betegségének leírása során a *Balázsolás* versében így ír: „A medve is kinéz ma vén odvából:/ de visszabúj...” Juhász Gyula önmagát hasonlítja egy medvéhez *A szépség betege* versében: „Magányos szenvedésem odújába, / Mint sebzett medve behúzómagam.”

Medvéekkel kapcsolatos közmondásokat már az előző fejezetekben is bemutattam egy-egy állatmeséhez kapcsolódóan, de találkozhatunk olyan szólásokkal és közmondásokkal, amelyek a medvére és az emberre jellemző tulajdonságok alapján születtek. „Annyi, mint kilenc medvének egy vackor”, akkor mondják, amikor valaki kevés ételt kap. „olvassa a medvezsoltárt” mondják arra, aki dörögve beszél. „Medvét fogott” mondják annak az embernek, akinek valami nem sikerül. Mindenki ismeri a mai napig élő hagyományt, amely szerint, ha a medve gyertyaszentelő napján kibújik a barlangjából és meglátja az árnyékát, akkor visszabújik, és még negyven napig aludni fog, addig még tartani fog a tél. Ahogy a jól ismert gyermekversben is szerepel. „Kibújás vagy bebújás, ez a kérdés óriás” (Vigh, 2016).

Látjuk, hogy a medvék és az őket övező mítoszok velünk vannak az ősidők kezdete óta. Igazi sikerüket viszont a 20. században érték el az irodalomban és a gyermekek köznapi életében is, ahol a medvék mellett megjelentek a gyermekek kedvencei, a mackók is. A mai napig nem értik a szakemberek, hogyan lehetséges, hogy a legnagyobb ősragadozóból hogyan lett a gyermekek kedvence, amelynek plüssből készült mását gyerekek szorongatják alvás közben 1902 óta. Ezzel szemben olyan vadak, mint a farkas megmaradt ősellenségnek, a rókából pedig ravasz tyúktolvaj lett csupán. Ezt a képet a mesék, könyvek, majd a filmek alakították ki, de tovább növeli a mackók népszerűségét az interneten megtalálható filmek és internetes játékok.

A fentebb már megemlített, a népmesék világából megismert mackók utódai a 20. században a gyermekkönyvek lapjain éltek tovább több nemzedéken keresztül. *Sebők Zsigmond Mackó úr utazásai* epizódjai 1902 és 1916 között jelentek meg a Benedek Elek és Pósa Lajos által szerkesztett, *Az Én Újságom* című gyermeklapban, amelyben egy erdélyi medvecsalád utazásai révén mese formájában magyarázta el a gyerekeknek a mese eszközeivel az akkori Magyarország földrajzát, természetrajzát és néprajzát a honismereti mese

eszközeivel. A történet folyamán számos gyakorlati tanáccsal látja a mackók kalandjain keresztül a gyermekeket (Paár, 2021).

A mackóság igazán a játékmackóval kezdődött. Ma is előbb kapnak a kisgyermek plüss játékmacit, mint ahogy megismerkednek a mackómesékkel. Így fontosnak tartom, hogy a játékmackó történetét is megismerjük, amely Amerikától Európáig szinte azonos időben indultak világhódító útjukra. Az amerikai változat legendája szerint Theodore Rooseveltt amerikai elnök vadászatra készült. A siker érdekében az emberek előtte fához kötöztek egy fiatal fekete medvét, de ő megsajnálta az állatot, és nem lőtte le. A következő napokban karikatúrák jelentek meg az esetről. Ennek hallatára egy orosz bevándorló felesége az édességboltja kirakatába két saját készítésű mackót helyezett, amelynek akkora sikere lett, hogy később játékgyárat alapítottak. A cipógomb szemű, gyapottal kitömött mackók az elnök hozzájárulásával a „Teddy” nevet kapták. Így született meg a teddimackó. 1902-ben a Steiff cég is gyárat alapított, ahol már mozgatható fejű és végtagú mackókat gyártottak, így fejlesztve tovább a korábbi változatokat.

A mackók kedveltsége a gyerekek körében

Híres medvék a világban

Paddington

Michael Bond, a figura kitalálója a hatalmas havazás elől a londoni Paddington vasútállomás közelében egy kis játékboltban húzta meg magát. Ott talált a polcon egy játékmackót, amelyet megvásárolt, és hazavitte a feleségének. Mindössze tíz nap kellett ahhoz, hogy megírja a mackó ihlette első történetet Paddingtonról, mert így nevezte el mesehősét. Első könyvében a család egy bőröndön üldögélő kismackót talál a vasútállomáson, akinek a kabátján egy cédula van azzal a szöveggel: „Kérem, viselje gondját ennek a mackónak!” Jellemző viselete a kék nadrág és a kalap. Peruból érkezett illegálisan, és a méz helyett a narancslekvárt szereti. Olyan sikeres lett a könyv, hogy 1958-tól több mint húsz regényben szerepel a talált kismackó (Varga, 2009.)

Micimackó

1924-ben tűnt fel először Micimackó alakja Alexander Milne versében, amelyet kisfiának a születésnapjára vásárolt játékmackóról mintázott. Egy állatkerti séta során megkedvelt barnamedve után nevezte el Winnie-nek. A gyermek és a játékmackó különleges kapcsolata adta az ötletet Milne-nek a regény megírásához. Angol nyelvterületen Winnie-the-Pooh néven vált közismertté, de megjelenése óta szinte az egész világon közismertté vált a csekély értelmű medvebocs. A két világháború között Magyarországon is megjelent. A Micimackó nevet a magyar fordítás során Karinthy Frigyestől kapta a költő Mici nevű nővére után, aki segítette Karinthy-nak a fordításban (Hegedűs, 1971).

Balu a Dzsungel könyvéből

Kipling novelláskötetéből indult világhódító útjára Balu, az életművész medve. Mauglit, a dzsungelbe tévedt embergyereket a farkasfalka fogadja be, akinek nevelésébe Balu is bekapcsolódik a könyvben álmos medveként jellemzett mackó, aki életvezetési tanácsokkal látja el a dzsungel lakóit. A Disney stúdió jóvoltából a világ egyik legnépszerűbb mackójává vált, de később élszereplős

változat is készült belőle. Hazánkban huszonöt éve játszik a színházak a Dés László és Geszti Péter által feldolgozott musical változatát (Boldizsár I., 2004)

Füles mackó

A népszerű lengyel mackó alakja egy mesekönyv illusztrációjában jelent meg 1957-ben, de népszerűségét a belőle készített mesefilm hozta meg az 1970-es évektől. Lengyel neve: Mis Uszatek, amelynek alakját a magyar gyerekek a televízióból ismerhették meg. A kedves, a kor stílusának megfelelően öltöztetett mackót a gyerekek azonnal a szívükbe zárták, és a zenéjét is szívesen énekeltek (Újságmúzeum, 2023).

Titanic-mackó

Az irodalmi alkotásokban nem szerepelnek, de a köztudatban a mai napig fennmaradt a Titanic-mackók története. Az 1912-es hajókatasztrófa után a Steiff, játékmackókat gyártó cég az áldozatok emlékére fekete mackókat kezdett el gyártani. A gyermekek körében nem arattak sikert a fekete szőrű macik, amelyeket valószínű félelmetesnek tartottak. A gyár néhány év múlva meg is szüntette gyártásukat. A gyűjtők körében viszont egyre népszerűbbek a ritka darabok, amelyekért ma már több tízezer dollárt is hajlandók fizetni.

Híres mackók itthon

Vackor

A Kormos István által írt mesesorozatot valószínűleg nagyon sok magyar gyermek és felnőtt ismeri. Vackor nem az erdőből származó medve, az ő alakja már a játékmackókat idézi. Nem azoknak az állatoknak a rokona, akik az erdőben málnát keresnek, vagy az állatkertekben élnek. Őt már a szerző a játékmackók birodalmából élesztette újjá.

TV Maci

Bálint Ágnes macifigurája nélkül 1963 óta nehezen aludtak el a gyermekek, ő találta ki a mese szignálját, ő írta a forgatókönyvet, ő találta ki a maci karakterét is. A TV Macit néha jobban kedvelték a gyermekek, mint az utána következő esti mesét. Először csak fekete-fehérben láthattuk, de később több modernizáláson is átesett. A macit és a bábúját is többször átalakították, de a közönség kérésére vissza kellett térni az eredeti változathoz, amely révén az ország közkedvelt figurájává vált (Varró, 2021).

Boribon

Marék Veronika közkedvelt Boribonja 1958 óta él közöttünk. Eredetileg egy játék mackó volt, akinek még a hasát is felvágták. Azóta több sorozatban találkozhattak a gyermekek a mackó barátaival, Annipannival, és minden egyes részben újabb kalandokba kapcsolódhattak be, de még társasjátékban is megjelent Boribon alakja. A legutóbbi sorozatban pedig a mackó is mackót kapott ajándékba, méghozzá egy újabb kék plüssmackót a *Boribon mackói* című mesében (Uzseka, 2020).

A mai magyar irodalomban folyamatosan jelennek meg a mackókról szóló írások, amelyet a dolgozat terjedelme miatt nem tudok felsorolni. Semmiképpen nem maradhat ki azonban Tandori Dezső, akinek a műveiben megjelenő mackók igazán különlegesek.

A *mesebeli medvék* című alfejezetben az irodalmi mesék medvefiguráinak vizsgálata során a szerző a Tandori-mű meghatározó sajátosságait világítja meg. Az itt bemutatott medvealakok elemzése során a szerző az irodalmi műalkotás különféle lehetséges funkciói, értelmezési stratégiái felett is medítál, jól körülhatárolva azt a szemantikai horizontot, amelyben a Tandori-szövegek medvéi megjelennek (Havasréti, 1997).

Tandori medvéi az eddig említettekkel szemben – még a *Micimackó* hoz képest is – saját világot alkotnak: ebben a medve-univerzumban az elemek csak magukra utalnak, nem foglalnak magukba sem társadalmi, sem pedagógiai, sem etikai tanítást, de a valódi világ logikájának, törvényeinek figyelmen kívül hagyását vagy játékos kiforgatását sem. Miért tanulságos ez? „Nos, a lehetséges világok poétikájának, az irodalmi kombinatorikának, az irodalmi fikciónak a módszertanilag-szemléletileg legelkötelezettebb kutatója is hajlamos

elfelejteni olykor, hogy az irodalom maga a világ, tehát nem a hétköznapi világhoz, a hétköznapi nyelvhez, a hétköznapi tapasztalathoz, időhöz stb. képest létezik – a Tandori-szövegek pedig éppen az irodalom világának öntörvényűségére, csak saját magára utaló voltára hívják fel a figyelmet. Ebből a szempontból tekintve Tandori medve-világa mítosz, az eredetileg Coleridge és Schelling, majd századunkban Kerényi által hangoztatott értelemben: *tautogorikus mítosz*, csak önmagára, nem pedig valamilyen, a mítosz világán kívüli létezőre utal. Kerényit parafrázálva: a Tandori-prózában láthatóvá válik a világ medve-arculata, a medvelétté vált világszövet” (Boldizsár Ildikó, 1997.:112. oldal).

A mesekutató szerint Tandori Dezső medvéi olyan erőteljes személyiséggel rendelkeznek, hogy nincs szükségük emberi tulajdonságokra. Titkuk az, hogy ők teszik a tárgyakat és a körülöttük élőket medvévé. „Mackó lesz nekik előbb-utóbb minden. Medve vagyok én, medve vagy te, medve az elefántos radír, medve a Lipton-doboz, vagyis Liptonka és talán már a Sárga Ernő is medve” – írta Tandori, aki mint Medvetalp él közöttük, és megtanulja, hogyan lehet medveszemmel figyelni a világot (Ötvös Zoltán, Népszabadság, 2014.)

„Mindegyik mackó más, és mégis mindegyik mackó ugyanaz”. (Tandori, 1977.)

A költő medvéi: mackók a játékboltból, bazártrafikból, áruházból, mackók a desszertes doboz fedeléről, üvegmackók, de talán még képzeletbeli mackók is. Vegyes társaság, de mégis igaz jóbarátok, társak. Lehet velük beszélgetni, ki lehet találni, mire gondolnak, mit néznek, látnak, mire vágnak, mi az, amire a nagyokat intik. Pirongatni, korholni lehet őket, rájöhetünk apró cseleikre, úgy tehetünk, mintha... Lehet velük játszani, de ők is játszanak velünk. Egy szó, mint száz: nagyon fontos, hogy a versekből megtudhatunk mindent, „amit a játék mackókról tudni kell”. De talán még többet is ennél, mert ezekben a medvékben emberi érzések élnek, mosoly és könny csillog a szemükben, emlék, részvét, szeretet bujkál bolyhos testükben. (Tandori Dezső, Móra Ferenc Könyvkiadó, 1977.)

A medvék kedveltsége

A versek, a mesék olyan időtlen gyermekproblémákról mesélnek, olyan félelmekről, játékokról és viselkedésről, melyek minden korban sajátjai a gyermekeknek. Ebben jelentős szerepet kapnak a medvék. A műmesék mackói inkább hasonlítanak a megelevenedett játék mackókra, mint az erdőben élő medvékre. Európában egyszerre kelt félelmet és csodálatot. A felnőttek életében is megtalálható ez a kettőség, amely napjainkig is fenn áll. Ahogy a székelyek mondják: „a medve nem játék”, és ennek ellenére játszanak a medvével. A sorozatos medvetámadások ellenére a mai napig jó programnak tartják Székelyföldön a medvelesekben való részvételt.

A gyermekkor sem képzelhető el mackók nélkül, mint ahogy azt az előző fejezetekben részletesen bemutatam. Ezek a híres mackók a mai napig tovább élnek a generációváltás ellenére is. A legtöbb mackótörténet a mai napig életben maradt. Az adott kor stílusához igazodva lett belőlük rajzfilm, élőszemélyes játékfilm, bábjáték, televíziós produkció, musical. A folyamat nem állt meg, ma már videó- és internetes játékok készülnek a régi történetek alapján. A mai teddimackók nem csak mozogni és brummogni tudnak, de már a tulajdonosa hangján is képesek „megszólalni”. E területre is igaznak bizonyult a mondás: „Fejlődés ellen nincs orvosság.”

Miért szeretik a gyerekek a mackókat?

A mackók a valóságban is sok hasonlóságot mutatnak a medvével. A játék-mackókat is igyekeztek úgy megtervezni, hogy legalább arányaiban hasonlítson az emberhez. Így talán ennek is köszönhető, hogy bizonyos életkorban szülő pótló szerepe is van. A szülő jelenlétét pótolhatja, amikor először megbölcsize vagy oviba a kisgyermek, de akkor is segíthet, ha kistestvére született. A mackóölelgetés éjszaka is segítségére lehet a gyermeknek, amikor álmában

vagy képzeletében olyan lények, szörnyek jelennek meg, amely félelmet kelt benne, de a mackó puhasága ezt is segíti legyőzni, amikor magához öleli, mert a béke és a nyugalom érzetét adja számára.

A mackóval szívesen játszanak az óvodás gyermekek – nemtől, életkortól függetlenül. A fiúk is felültetik a vonatra, vagy autóztatják a macikat, és közben jól megölelgetik őket. A szerepjátékok alkalmával a lányok többsége is gyakran választja a játék mackókat. A pszichológusok szerint mindez azért van, mert a játékmackók komfortosak, és az életben fontos érzelmi képességeket és szociális készségeket is elsajátítanak közben. A szakemberek számára a közben mutatott empátia, a kommunikáció és viselkedés sok mindent elárul a gyermek érzéseiről, gondolatvilágáról (Nagy, 2017).

A Micimackó

A mű keletkezése

Ha a medvékre gondolunk, legelőször a vidám, barátságos, falánk, melegszívű, jó szándékú, puha, kerekded jelzők jutnak eszünkbe. A medve, mackó, talán a mozgása, testalkata miatt, nyugalmat, megfontoltságot sugall. Mindemellett a méretei miatt biztonságot és határozottságot áraszt. Amikor az irodalomban szereplő macikra gondolunk, minden bizonnyal, először Milne Micimackójának képe jelenik meg előttünk.

A Micimackó (Winnie-the-Pooh) című regényt Alan Alexander Milne (1882–1956.) írta. A szerző matematikusként végzett, majd újságíróként dolgozott a pályafutása elején. Első színdarabját az I. világháború alatt írta. Később regényeket, novellákat és verseket is írt. Művei felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt szólnak. Írásaira minden esetben a pozitivitás és a jókedv jellemzi. A Micimackó első kiadása E.H. Shepard illusztrátor rajzaival, 1926. októberének derekán történt, a Methuen & Co. Ltd. kiadó által. A második rész, Micimackó kuckója, 1928-ban jelent meg. Micimackó, Milne fiának játékmedvéjéről kapta a nevét. A játék mackó, pedig egy valós állatkerti barnamedvéről lett elnevezve. Ezt a medvét sokszor meglátogatta Milne a kisfiával. Saját kisfiát pedig Christopher Robin, vagyis Róbert Gida néven szerepelteti a műben. A világ minden táját bejárta már a regény, számos nyelvre, még latinra is lefordították. Milne 1929-ben adta el az értékesítési jogot, ami segítette a belőle készített képregény, filmes, vagy színházi adaptációk megjelenését. Ezekből talán a legismertebb, „leghíresebb” az 1961-es Disney-rajzfilm. A magyar fordítást Karinthy Emília végezte. A teljes átdolgozást és az irodalmi formát Karinthy Frigyesnek köszönhetjük. A cím az Emília becézéséből származik. A magyar fordítást 1935-ben vehették kezükbe a gyermekek (Molnár, 1992).

A mű szerkezete

A mű jellemzői: többretegű történet. Központja a gyermeki világ, konfliktusa a felnőtté válás. Nyelvezete kifejezetten egyedi (Kiss, 1981).

Kiss Endre írásában négy különböző szintet vizsgál meg.

1. Tárgyak, játékok szintje: Róbert Gida tartja őket egyben. Sok olyan megjelenése van a szereplőknek, amikor tárgyként funkcionálnak. Ilyen például, amikor Micimackó beszorul Nyuszi lakásának ajtajába.

2. Gyermek szintje: idetartozik, Róbert Gida és a többi társ, pajtás. A gyermeki szintre utal a hőstettek, kalandok sorozata. Továbbá a könyv nyelvezetének játékossága, egyes szavak már-már kissé groteszk kicsavarása.

3. A társadalom, a társaság szintje: Az állatok egy közösséget alkotnak. Ezeknek az erdei állatok a világa egy teljes társadalmi képet mutat. Az akkori angol társadalmat, annak rétegződését, egymásra épülését jeleníti meg.

4. Filozófiai szint: Az előbbieken felsorolt mindhárom szintet magába foglalja. Ezt a szintet két dologban figyelhetjük meg. Az egyik a tautológia, a másik a következtetés. Erre a legjobb példa:

„Valaki csak bent van, ha egyszer azt mondta, hogy senki.

Senki nem mondhatja azt, hogy senki, anélkül, hogy valaki lenne.

Aki senkit mond, annak valakinek lennie kell.”

(Milne, 1926.)

A könyv fejezetei, egy-egy akcióról, megoldandó problémáról, feladatról, helyzetről szólnak, melyek általában valamilyen bátor hőstettben csúcsosodnak ki. Az előbbieken felsorolt négy szint mindegyik ilyen esemény véghezvitelében jelen van (Kiss, 1981).

A regény tíz különböző kalandot mutat be az olvasónak. Minden egyes kaland külön-külön is olvasható, hiszen a fejezet végén megoldódik az adott probléma, vagy helyzet.

1. Micimackó mézet szeretne zsákmányolni úgy, hogy felhőnek álcázza magát.

2. Micimackó vendégségbe megy Nyuszihoz, ahol kifelé jövet a falánksága miatt beszorul az ajtóba.

3. Ebben a fejezetben Ellenséges Fenevad lábnyomára vadásznak.

4. Elveszett Füles farka. Na persze, megtalálják és visszaszögezik.

5. Ez a közös elefántvadászatról szól, amiről azt sem tudják, hogy milyen.

6. Füles születésnapját ünneplik.

7. Kanga és Zsebibaba megjelenése. Először el akarják üldözni, majd befogadják a csapatba.

8. Micimackó, a nagy felfedező és a nagy megmentő.

9. Az árvízből ki kell menteni Malackát. A mentőcsónak egy csupor.

10. Az életmentő Micimackó tiszteletére estélyt tartanak a többiek.

A mű legfőbb jellemzője, az abszurditás. Semmiféle direkt oktatási-nevelési szándék nincs benne. A karakterek – minden tekintetben és ebbe a gondolkodásuk is beleértendő – gyermekiek. Csodás elemeket nem tartalmaz a könyv. Egyfajta keretet ad a mese elején és a mese végén megjelenő helyzet, amikor is Micimackó feje kopog a lépcsőfokokon. Ez a mesevilágba való belépési és kilépési pont.

„Íme, Medveczky Medve úr, amint bukdácsol lefelé a lépcsőn, kopogtatva feje búbjával, kipp-kopp, minden lépcsőfokon egy koppanás.

Bólintott és kiment... s a következő pillanatban már hallottam - kipp-kopp, kipp-kopp –, ahogy Micimackó feje hozzáütődik a lépcsőfokokhoz.” (Milne, 1926.)

A könyvben található térkép segít a tájékozódásban, egyfajta útbaigazítást nyújt. Utal arra is, hogy ebben az erdei közösségben, mindenkinek meg van a saját helye. Minden szereplőnek vannak hiányosságai, hibái. Ami nagyon fontos, hogy ezekért a hibákért, hiányosságokért semmiféle szidást, gúnyolást, büntetést nem kapnak. Nagyon különböző karakterek, vagyis nagyon különböző személyiséggel bírnak. Talán a három tulajdonság, ami mindegyikőjükre jellemző: a tettekészség, tolerancia, segítőkészség.

Frederick C. Crews amerikai irodalomtudós sokat foglalkozott Milne regényével. Micimackó-rejtély címmel írt róla könyvet, amiben egy-egy újraolvasás után más szemszögből nézte, más értelmezést mutatott be. Tizenkét különböző tanulmányt írt a könyvről. Ilyenek például, amikor vallási szempontokat vagy, pszichológiai, pedagógiai vonatkozást helyezett előtérbe. Érdekes, hogy milyen sokféle szempont szerint megközelíthető és mennyi mindent üzennek ezek a rétegek az olvasók felé.

A továbbiakban Micimackó karakteréről szeretnék írni. Minél szélesebb körben próbálom körbejárni, milyen is ő. Ő minden epizód központi szereplője. Egy játék mackó, aki életre kel. Egy medvebocs, aki olyan tulajdonságokkal rendelkezik és úgy viselkedik, mint egy ember. A medvékre jellemzők közül, talán az egyetlen tulajdonsága, a méz szeretete. Hóstettei, problémamegoldásai, találékonysága segíti az olvasót a szorongásaival, féltreveivel, kudarcaival szembe nézni.

Vajon milyen nemű Micimackó? Az állatkerti medve, melyről Milne fiának plüssállata kapta nevét, nőtény volt. A magyar fordításban szerepelő név is inkább női, hiszen Mici az első fele. Ugyanakkor az eredeti, angol változatban hímneműként említi a szerző.

Milyen korú lehet Micimackó? Ezt pontosan nem tudhatjuk. A tapasztalatlansága, az ösztönvezéreltsége miatt inkább gyermekkorúnak gondolhatjuk. Viszont a bölcselkedéseivel sokszor az idősebb, akár felnőtt viselkedésre, tapasztaltságra mutat rá. Persze, az elsődleges kérdés az: van-e értelme egy plüssmackó esetében életkorról beszélni...

Micimackó külseje: E.H. Shepard illusztrációjához képest sokan, sokféleképpen megrajzolták már Micimackót. A Disney-feldolgozás piros pólót viselő macija a legismertebb a gyermekek és felnőttek körében. Ami mindegyik képen tapasztalható, hogy igazi ölelnivaló, kerek, már-már pufi az alakja. Meleg sárgás, okkeres barna a szőre. A szeme, egy-egy bogárfekete pötty, amelyben az érdeklődő naivságot és a melegséget is láthatja.

Micimackó viselkedése, tulajdonságai

Jóságos és melegszívű, kedves és szeretetreméltó, kedélyes, sokszor szórakozott, mindig kalandra kész. Egyszerű személyiség, mondhatni butuska és fedékeny is. Sohasem kérkedik. Nyitott az újdonságok kipróbálására, szinte minden esetben ő az első, aki vállalkozik, ő a kezdeményező. Kalandvággyal teli és tette kész. Önfeláldozó és toleráns. Szívesen tanul mindenről. Nem érez fájdalmat. Sok kaland során a valóságban igen súlyos baleseteket szenvedne, és hatalmas fájdalmi lennének, ha érezne. Ilyen, amikor mézvadászaton közben lezuhan a fa tetejéről. Továbbá idesorolhatnám azt is, amikor Róbert Gida hozza le a lépcsőn, és kopog a feje a fokokon. „Íme, Medveczky Medve úr, amint bukdácsol lefelé a lépcsőn, kopogtatva feje búbjával, kipp-kopp, minden lépcsőfokon egy koppanás. (Milne, 1926.: 1. fejezet, 1. oldal)

Sajátságos képe van a világról. Ennek az alapja, hogy minden esetben figyelmen kívül hagyja az ok-okozati összefüggéseket. Sok esetben felcseréli az összefüggés elemeit, és a saját logikája és „tudása” alapján magyarázza meg a helyzetet. Ez adja sok esetben az abszurditást. Sohasem érik kudarcok. Hiszen a kudarc számára nem kudarc, mert megmagyarázza, hogy ezt ő pont így szeretne volna. Folyamatosan „okoskodik”, töpreng, mondhatni filozofál. Ilyenkor

gondolatait általában verssorokba foglalja. Imád verselni mindenről. Nem vallja be, ha valamit nem tud. A mesében többször szerepel Csekélyértelmű Medvebocsként.

Micimackó mint költő: A költészetére az ösztönösség és a tudatosság egyszerre jellemző. Versikéi sokszor ironikusak, néha akár abszurdak is. A játékoság nemcsak a témákban, hanem a nyelvezetben is jelen van.

A Micimackó-történetek a fabula és a tündérmesék műfajából táplálkoznak (Petres, 2015). A történet helyszíne, a Százholdas Pagony a sajátos meseregények, tündérmesék irracionális világát idézik. Az emberként viselkedő beszélő állatok pedig inkább a fabulára emlékeztetik az olvasót. A regénybe beágyazódott történetek a mindennapi emberek élethelyzeteiben viszik el az embereket, akiknek megvan a helye ebben a világban. Nincsenek túlvilági, emberfeletti élethelyzetek, itt a szeretet vezérel mindent. A varázserdőn kívüli lét reális térben játszódik, például Róbert Gida olyan környezetben él, mint az adott kor átlagos gyermekei. Ez adja a mű keretét, amely itt kezdődik, és itt is fejeződik be, amikor Micimackó és Róbert Gida átlépnek a meséből a keretvilágba, a valóságba, ahol „mindig játszani fognak” (Bognár, 2004).

Az állatmesék karaktereitől az életre kelő játékállatok eltérnek, hiszen ők olyan valóságos szereplők, akik jó és rossz tulajdonságokkal is rendelkeznek. Sőt, a szerző a szereplőkre jellemző tulajdonságokat kiemeli, és szinte állandó jelzőként alkalmazza. Micimackó feledékeny és falánk, Füles sértődékeny, Tigris szeleburdi, Nyuszi fontoskodó, Bagoly ostoba, Kanga túlzásokba esik. Mindegyikükre jellemző a határtalan naivitás. Mindegyikük ennek ellenére az eszére a legbüszkébb, holott közös tulajdonságuk a mérhetetlen butaság. Ebből adódnak a mű humoros történetei, mert a többiek észbeli képességeiről elmarasztaló véleménnyel vannak. Ugyanakkor számos jó tulajdonsággal is rendelkeznek, bármikor képesek egymáson segíteni, és mindent megtesznek egymásért, mindenki megtarthatja egyéniségét, mert úgy fogadják el egymást, ahogy vannak, negatívumaik ellenére jól kiegészítik egymást (Boldizsár, 1999).

A művet elemző szakemberek szerint a Micimackó története egy igazi didaktikus meseregény, amely indirekt módon tanít toleranciára, elfogadásra azzal, hogy egyetlen esetben sem kínál fel megoldási recepteket. A szereplők tettei mellett ehhez nagymértékben hozzájárulnak a közös töprengések, viták és elmélkedések, amelyek a végén mindig megtalálják a mindenki számára legjobb

megoldást, a logikus magyarázatot. Gondoljunk csak arra a fejezetre, amikor Micimackó a Nyuszinál való lakmározás után beszorul. Arra az eredményre jutottak, hogy a modern lakásoknak a bemenete jó, csak a kijáratok nem elég szélesek. A vidámság, a humor legfőbb megtestesítője Micimackó, aki mindig vidám, minden helyzetben énekel és verset ír, ennek segítségével fejt ki véleményét, érzelmeit (Bárdos, 2014) A másik értelmezési lehetőség, hogy Milne *tényleg* nem akart tantani meseregényével. Nincsenek tanulságok, nincs jellemfejlődés, senki sem jobb a másiknál...

A műnek nincs igazi cselekménye, nincs igazi történés, apró cselekvésekből áll össze a regény egésze, amikor például mézet szereznek vagy meglátogatják egymást. A történet mégsem unalmas, mert a problémamegoldáshoz való hozzáállása a szereplőknek, lelkesedésük az olvasóra is ráragad. Maga a folyamat izgalmasabbá válik, mint a cél, és ez mindenki számára feszültséggel teli izgalmakat okoz. A mű lezárása kissé szomorú, hiszen azzal, hogy Róbert Gida iskolás lesz, elmúlik a gyermekkorának az a szakasza, amely csak a játékról szólt. Kiss (1981) ezt az elmúlás motívumaként említi.

Hazai medvéink: Brumi és Vackor

Bodó Béla: Brumi

Bodó Béla (1903–1970.) Eredeti neve: Blum Béla. Írói álneve: Frank L. Packard. Író, nyomdai és olvasószerkesztő. Többek között a Pesti Naplónál, a Szabad Népnél, a Népszavánál és a Nők Lapjánál is dolgozott. Regényei mellett az 1956-tól megjelenő Brumi-könyvek tették híressé. Imádta a gyermekeket, bár neki nem született utódja.

A Brumi Mackóvárosban (1956) című könyvben megismerhetjük a főszereplőt és a családját. Ő pedig sok új dologgal, eszközzel találkozik, amelyek az erdőben nincsenek, csak a városban. Brumi újabb kalandjai (1959) a szünidei kalandokról szól. Sok érdekességgel találkozik. A legfontosabb üzenete a barátság. Brumi az iskolában (1961) a kismackóból iskolás mackó lett. Rengeteg dolgot tanulnak az iskolában. Brumi a Balatonon (1967) a nagy vakációról szól. Itt is rengeteg élménnyel gazdagodnak hőseink. Brumi mint detektív (1970) a nagy nyomozásról szól, ahol az egész csapat összefog, hogy kiderítse a titkot. A Brumi-könyvek illusztrációja Szávay Edit nevéhez fűződik. Az utolsó rész egyfajta keretet ad a regényfolyamnak, azzal, hogy ismét Mackóvárosban történnek a kalandok. (Komáromi, 2001)

A regények minden esetben, teljes mértékben a realitás talaján maradnak. Semmiféle varázslat vagy irreális, valóságtól elrugaszkodott dolog nincs bennük, ezekre pusztán csak ígéretetek vannak. Nincsenek benne megrázó, nehéz helyzetek vagy váratlan fordulatok. A legsúlyosabb dolog az lehetett, amikor például valaki tüskébe lép, vagy a repülő sündisznó (méh) megcsíp valakit. A szereplők vicces, tulajdonságokra utaló neveket kaptak. Ilyen például Pulykapi, aki hamar felbosszantja magát, pont úgy, mint a valódi pulyka. A gyerekeknek nevelő célú tanulságokat, jó tanácsokat ad. Fontos, hogy a jó és a rossz, a helyes és a helytelen tulajdonságok, cselekedetek között különbséget tudjon tenni. A jóért minden esetben jutalom jár, például savanyú cukor vagy cukros eper. Biztatja a gyermekeket, hogy ne érezzék magukat rosszul attól, hogy ha valamit nem tudnak vagy bátortalanok. Ami szintén nagyon fontos üzenete a mesének, hogy tisztelni kell a felnőtteket. Erre több helyen is felhívja a medvebocs figyelmét a papája. Ilyen például:

„Már éppen ki akartam öltetni rá a nyelvemet, amikor a papám ezt mondta:
– Idehallgass, kisfiam! – Odahallgattam.

– Felnőtteknek rendes válaszokat adjál – mondta a papám” (Bodó, 2016).

Segít, hogy az olvasók megtanulják a nehéz helyzeteket higgadtan kezelni. Az önismeret fontosságára hívja fel a figyelmét az olvasónak. Minden egyes részben a főhős meséli el az eseményeket egyes szám első személyben. Mindig a legizgalmasabb ponton zárja le a mesét, ezzel kíváncsiságot kelt és kedvet csinál a folytatáshoz.

„De nem ez volt a legérdekesebb! A bűvész mellett állt egy nagy láda.

Bár ne állt volna!

Erről azonban csak a következő fejezetben beszélek. Nagyon izgalmas.

Várjatok egy kicsit, míg kiszuszogom magam.

Ezért most ennek a fejezetnek vége.” (Bodó, 2016).

Milyen is Brumi valójában? Azt biztosan tudjuk, hogy a kicsi bocs, még óvodás korú a regényfolyam elején.

Brumi külseje:

A megszokott pocakos, kerekded mackókülső nem jellemző Brumira. Inkább tűnik vékonyabbnak, nyurgábbnak a megszokott „maciformánál”. Arcáról, mindig vidámság sugárzik. Sötétbarna a bundája. Ami még fontos a külsőjével kapcsolatban, hogy mindig ruhát visel. Az öltözete általában egy póló és egy nadrág, de van, ahol trikót, sapkát, pizsamát láthatunk rajta. Mindig az adott helyzetnek megfelelően öltözik.

Brumi tulajdonságai, viselkedése:

Csetlő-botló mozgása van. Teljes mértékben bemutatja, hogy hogyan gondolkodnak a gyerekek. Naiv, mindenre rácsodálkozó medvebocs. Hiszékeny, könnyen bedől a legnyilvánvalóbb, legalapvetőbb viccelődésnek is. Például: „Kérsz egy barackot?” Folyamatosan szomjazik a tudásra. Kicsit lusta. Tisztelettudó. Fontos számára a bizalom és a barátság. Sohasem hazudik. Bár használja a csúfneveket, de nem bántja meg a társait. Nem rekeszti ki őket, sőt segít abban, hogy változzanak. Így lesz például a Rosszcsontból Jócsont. Segítőképz. Érzékeny. A szüleit és a felnőtteket minden körülmények között tisztelem. Nagyon ragaszkodik a szüleihez, nagyon szereti őket.

Kormos István: Vackor

Kormos István (1923–1977) költő, szerkesztő, műfordító volt. Első gyermekeknek szóló kötete, *Az égigérő fa népmese-feldolgozásokat* tartalmazott. A macskához való kapcsolódásának egyik alapját kedvenc olvasmánya, Sebők Zsigmond *Mackók történetei* című könyv adta. A Vackor-történeteket közvetlenül megelőzte *A tréfás mackók* (1954) című verses meséje. Ebben a műben olvashatjuk először a jól ismert jelzőket: „lompos, loncsos és bozontos”. A *Mese Vackorról, egy pisze kölyökmackóról* (1956) bemutatja nekünk a főhőst. Ekkor kezd el óvodába járni, ismerkedni a közösséggel, a szabályokkal, ugyanúgy, mint gyermektársai. *Vackor világot lát* (1961) részben Budapestre látogat Vackor. Mindkét könyv Reich Károly rajzaival hatalmas sikert aratott, és arat még napjainkban is (Kozák, 2019).

A verses mese a kismackó hétköznapi kalandjait meséli el. Vackor egy medvebocs, aki gyermekként viselkedik. A történetekben csak a főszereplő és a szülei medvék, mindenki más ember. Fontosnak tartom megemlíteni, hogy a szereplők között – mások mellett – a Szépirodalmi Könyvkiadó szerkesztője, Domokos Matyás (Matyi) és a műfordító, Kormos legjobb barátja, Vas István is megjelenik, ahogy a lánya, Kormos Luca is. Bizonyos tanulmányok szerint Vackor maga az író. Bemutatja, hogy egy gyermek hogyan ismerkedik meg az élet részét képező fontos állomásokkal, lépésekkel, helyzetekkel. Ilyen például az óvoda, a közösségbe való beilleszkedés. Először találkozik a közösséggel, a követelményekkel, a szabályokkal, napirenddel.

„De rendesen ülj a széken!

Ne nyúládozz a tányérba,

főként pedig a máséba!

Itt a kanál,

ezt vedd mancsba,

szépen tányér fölé tartva,

így kell merni,

és így enni,

s meglásd, hogy nem lesz baj semmi!” (Kormos, 2017).

Teljesen megváltozik a mackó életritmusa. A szabadságot felváltják a teendők és a lehetőségek. Az erdő és az óvoda/iskola kontrasztját idézi fel sok esetben. Az órán rendesen kell viselkedni, figyelni kell és csendben kell maradni. A tanító néni szigorú. Ám a tanítás után jöhet az ebéd, az ismerkedés, a barátok, a játék, a kaland. A történeteknek pedagógiai üzenetei vannak. Teljes párhuzamot lehet vonni Vackor és egy gyermek fejlődése, akadályai és azok átlépésének, megoldásainak mozzanataiban. Segíti a hallgatót, a gyermeket beilleszkedni a közösségbe. Jól megfigyelhető, hogy ez egy fejlődéstörténet, ahol nem csak a felnőttek nevelik Vackort, hanem a gyermektársai is.

A mű formája verses mese. Kettő és nyolc szótag között hullámzó kettő- vagy háromütemű sorokból áll. A hullámzást az hangfestő és a hangutánzó szavak sokasága, illetve az egyszerű rímek hozzák létre. Rengeteg eposzi jelzót, illetve alliterációt tartalmaz.

Ezek ismétlődései teszik egyszerűvé, könnyen olvashatóvá, érthetővé és ezáltal könnyen megtanulhatóvá a verset (Kozák, 2019).

Milyen is Vackor valójában?

Vackor egy öt és fél éves kölyökmackó, eltéved és az apja beíratja az óvodába. Itt veszi kezdetét a kalandok sorozata.

Vackor külsője:

Egy megszeppent szemű kölyökmackó. Az alkata átlagos. Bundája sötétbarna. Mindig kék rövidnadrágot hord. Az arcáról főként az ártatlanság és a kíváncsiság sugárzik (Vasy, 1968).

Vackor tulajdonságai, viselkedése:

Ő egy beszélni tudó, emberi tulajdonságokkal rendelkező, emberként viselkedő medvebocs. Ugyanúgy él, mint az emberek, óvodába és iskolába jár. A medvékre jellemző tulajdonságai közül a legszembetűnőbb, hogy imád fára mászni. Szeret csatangolni az erdőben. Téli álmot nem alszik. Fontos számára, hogy a jó puha ágyban tudjon pihenni. Nem szereti a mézet, ami szintén eltér a „medveszokásoktól”. Méz helyett, a vackor, vagyis a vadkörte a kedvenc csemegéje, amelyről a nevét is kapta. Jól alkalmazkodik a szabályokhoz és a közösséghez, bár az elején neki is nehezen megy a beilleszkedés. Szeretetre méltó. Társai szívesen segítenek neki. Kötelességtudó. Szívesen vesz részt mindenben. Nyitott és érdeklődő. (Komáromi, 1989.)

A két magyar szerző mackótörténete nagyon sok pedagógiai, nevelési célzatu információt hordoznak. Úgy mutatják be a fejlődést a kalandok sokasága által, hogy a gyermekek könnyen tudjanak azonosulni a helyzetekkel, problémákkal. Leegyszerűsített, de mégis igazán jelentős lépéseket mutat be.

Összegzés

Dolgozatom megírása nagyon sokat segített, hogy mélyebben bele tudjak tekinteni az „irodalmi mackók” helyzetébe. Hazánkban az 1800-as évek közepétől jelentek meg a mackók/medvék az irodalomban. Bár a medve egy félelmetes, vérengző fenevadként is jelen lehetne, ám az irodalomban, azon belül a mesékben általában pozitív szerepet tölt be. Tulajdonságait, ha soroljuk főként az aluszékony, lusta, lomha, torkos, kicsinyeiről gondoskodó, féltő kerülhet be a sorba. A mesékbe, történetekbe ezek a tulajdonságok mégis inkább előnyére fordítódnak. Így a ragadozó, óriás, kedves, ölelni való játékká szelődött. Vagyis a gyermekek egyik kedvenc figurájává vált. Valószínűleg nincs a világon olyan gyermek, akinek ne lett volna egy vagy akár több mackója. A mackó biztonságot nyújt. Hozzá lehet bújni, lehet ölelni. Társként funkcionálhat a gyermek számára, hogy oldja a szorongásait, esetleges magányát. Ez a fajta generációkon átívelő mackószeretet a mesékben is megfigyelhető.

Azt gondolom, hogy a medvés mesék a gyermekek bármely korosztályának megfelelőek lehetnek. Hiszen a mese örök. Nincs időhöz, korhoz, nemhez, népcsoporthoz, földrészhez vagy bármi más különbséghez kötve. Arra a feltevésre, melyet a bevezetésemben megfogalmaztam, miszerint: minden medvés mese való-e az alsó tagozatos gyermekeknek, a válaszom igen. Sőt, a medvés mesék a gyermekek körében, mint már fentebb írtam, igen fontos és közkedvelt szerepet töltenek be.

Az dolgozatom utolsó részében elemzett mesék (A. A. Milne: Micimackó, Bodó Béla: Brumi és Kormos István: Vackor) nem állatmesék. Amellett, hogy a művek hosszabb terjedelműek, főhőseik nagyon sok emberi tulajdonsággal vannak felruházva. Míg a Micimackó világképe gyermeki, addig Vackor és Brumi inkább felnőttesebb tulajdonsággal rendelkeznek. „Milne Micimackója az abszurd, a nonszensz irodalom képviselője: az ok-okozati viszonyok figyelmen kívül hagyásával működő világ, a hamis tudáson alapuló konszenzusokra épülő társadalom jellegzetes alakja. Kormos István Vackor-történetei a kalandok során a világban a helyét meglelő hőst tartalmazó nevelődésregény mesei megfelelői.” (Boldizsár Ildikó, 1997.: 111-112- oldal)

Irodalomjegyzék

- Bárdos József (2014): *A modern magyar gyermekköltészet keretei*. Letöltés dátuma: 2023. 01. 15.,
https://olvasas.opkm.hu/portal/menu/tanulmanyok_szakmai_anyagok/bardos_jozsef_a_modern_magyar_gyermekkolteszet_keretei
- Benedek Szabolcs (2010): Yoko Tawada: Egy jegesmedve emlékiratainak kritikája. *Jelenkor*, 1.sz. 288. oldal
- Bibliai Kincsestar*. (2017): Letöltés dátuma: 2023. 02. 17.,
<https://www.bibliai-kincsestar.hu/news/a16-a-falank-medve/>
- Bodó Béla (2016): *Brumi Mackóvárosban*. Budapest: Holnap Kiadó.
- Bognár Tamás (2004): *Gyermekpróza – Világ- és magyar irodalom*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.(278. oldal)
- Boldizsár Ildikó (1997): *Varázslás és fogyókúra: Mesék, mesemondók, motívumok*. Budapest: JAK: Kijárat Kiadó.(219. oldal)
- Boldizsár Ildikó (1999): *Gyermekirodalom*. Budapest: Helikon Kiadó Kft.(352 oldal)
- Boldizsár Ildikó (2004): *Mesepoétika: Írások mesékről, gyerekekről, könyvekről*. Budapest: Akadémiai Kiadó. (312. oldal)
- Búzás Boglárka (2021): Szabadon: Elolvasod milyen volt gyereknek lenni a középkorban és nagyon szomorú leszel. Letöltés dátuma: 2022. 09 28,
unilife.hu/szabadon/20210415-elolvasod-milyen-volt-gyereknek-lenni-a-kozepkorban-es-nagyon-szomoru-leszel.html
- Domanovszky Sándor (1991): *Magyar művelődéstörténet*. Szekszárd: Babits Magyar-Amerikai Kiadó Rt.
- Fehér Katalin (2004): Gyermekirodalmunk a felvilágosodás és a reformkor sajtójában. *Könyv és nevelés, VI. évf. 4. szám* 67. oldal. Letöltés dátuma: 2022. 10 04,
<https://olvasas.opkm.hu/index.php?menuId=125&action=article&id>
- Gyermekirodalom.hu*. (2023): Letöltés dátuma: 2022. 10. 04.,
<http://gyermekirodalom.hu/?p=3598>
- Halász Gábor (2015): *Jean de La Fontaine válogatott mesék*. Letöltés dátuma: 2022. 08 19, Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület:
<https://mek.oszk.hu/13800/13820/pdf/13820.pdf>
- Hegedűs Géza: A Micimackó írója. = HEGEDŰS Géza: Legkedvesebb íróim. Bp. 1971. Móra K. 1. szám, 132-137. oldal

- Imre László (1996): *Műfajok létformája XIX. századi epikánkban*. Debrecen: Kossuth Egyetemi Kiadó, 9. szám, 37-46. oldal
- Jankovics Marcell (1996): *A népmesék és a csillagos ég, in. Csodakút, Szerkesztette: Pap Gábor*. Budapest: Pontifex Kiadó. (20. oldal)
- Kiss Endre (1981): A kibelezett Micimackó avagy egy világhírű könyv hatásának titka. *Világosság*, 4. szám, 242–247. oldal
- Klíma László (2009): *Medvekultusz a finnugor népeknél*. Letöltés dátuma: 2022. 08 19, <http://finnugor.elte.hu/fgralap/nepekesnyelvekanyagok/hitvilag/hitvilmedve.htm>
- Komáromi Gabriella (1999): *Gyermekirodalom*. Budapest: Helikon.
- Komáromi Gabriella (2001): *Mi a gyermekirodalom? In: KOMÁROMI Gabriella szerk.: Gyermekirodalom*. Budapest: Helikon Kiadó Kft.
- Komáromi Gabriella: A magyar gyermekvers félévszázados jelenkora (Kormos Istvánról). In uő (szerk.) *Gyermekirodalom*. Budapest, 1989, Helikon.
- Kormos István (2017): *Mese Vackorról, egy pisze kölyökmackóról*. Budapest: Móra Könyvkiadó.
- Kovács Ágnes (2022): *Magyar néprajzi lexikon*.
- Kozák Péter (2019): *Kormos István és Vackor*. Letöltés dátuma: 2023. 01. 15., nevpont.hu: <https://www.nevpont.hu/tanulmany/kormos-istvan-es-vackor-5b0ac>
- Lénárné Szabó Anikó (2005): *Képi ábrázolások Pázmány Péter prédikációinak hátterében*. Letöltés dátuma: 2022. 10. 04, http://sermones.elte.hu/?az=338tan_plaus_szaniko
- Milne, A. A. (1926): *Winnie the Pooh*. London: Methuen & Co.
- Molnár Csaba (2017): *Gondolatok az eurázsiai mesékről*. Vácrátót: IX. MÉTA-túra füze.(81-88. oldal)
- MOLNÁR Miklós: Miért nem "Micimackó"? Egy irodalmi bűntény jegyzőkönyve. *Kortárs*, 1992. 5. sz. 1–12. oldal
- Nagy József (2017): *Fejlesztés mesékkal*. Szeged: Mozaik Kiadó.
- Ortutay Gyula (főszerk.): *Magyar Néprajzi Lexikon*. Akadémiai, Budapest, 1979. 3. kötet
- Paár Ádám (2021): *Sebők Zsigmond Mackó ura az elfeledett magyar Nils Holgersson történet*. Mandiner, Letöltés dátuma: 2022. 08 05, https://mandiner.hu/cikk/20210927_sebok_zsigmond_macko_ura_az_elfeledett_magyar_nils_holgersson_tortenet
- Petres Csizmadia Gabriella (2015): Fejezetek a Gyermek -és Ifjúsági irodalomból Nitra, Letöltés dátuma: 2023. 04. 24., <http://tanitlap.uni->

eger.hu/ludanyizs/sites/tanitlap.uni-eger.hu.ludanyizs/files/course_attachments/Petres_Csizmadia_Gabriella_Fejezetek_a_gyermek_es_ifjusagi.pdf

Rónay György (1972): *Sehrezád mesélni kezd*”, in *Rónay György (ford., feldolg.): Az ezeregyéjszaka legszebb meséi*. Budapest: Móra.(5. oldal)

Schmidt Éva (2011): *Medvekultusz*. Budapest: MTA Nyelvtudományi Intézet.

Szabó Péter (2008): *Jelkép, rítus, udvari kultúra. Reprezentáció és politikai tekintély a kora újkori Magyarországon*. Budapest: L’Harmattan – ELTE Történelemtudományok Doktori Iskola. Korall, 10. évf. 38. szám 174-177. oldal

Szilágyi Márton (2020): *Az eredet dilemmái. Irodalomtörténet, 3. szám, 51. oldal*

Újvári Edit (2015): *"Jelen vagyunk!", Egyetemi Tankönyv*. Szeged: Szegedi Egyetemi Kiadó.

Ungarus Andreas, Kézai Simon, & Csanádi Adalbert (1984): *A magyar középkor irodalma*. Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó.

Vargha Balázs: *A magyar gyerekkönyv-csoda. (Kormos és Lázár felől nézve)*. *Kortárs*, 1984. 2. sz. 319-325. oldal

Varró Szilvia: *TV Maci története, Emlékmackó 2021. október 24. Letöltés dátuma: 2022. 09 17* <https://www.emlekmacko.hu/2021/10/24/tv-maci-tortenete/>

Vasy Géza *A gyermekirodalom mestere*. In uő: *Kormos István*. Bp., 2002, Balassi.

Vigh Éva (2016): *Állatszimbólumtár*. Budapest: Balassi Kiadó.(226. oldal)

Zágoni Balázs (1994): *Mi az, hogy magyar gyermekirodalom?* *Szemle*, 4. évf. 3. szám 83-86. oldal. Letöltés dátuma: 2022. 09 17, forrás: http://misc.bibl.u-szeged.hu/44040/1/iskolakultura_1994_003_083-086.pdf

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ nyilvános hozzáféréseiről és eredetiségéről

A hallgató neve: HORVÁTHNÉ BEKEZSK BARBARA ÁGNES
A Hallgató Neptun kódja: OG2SG1
A dolgozat címe: MACKÓ (B) IRODALOM - MEDVÉK, MACKÓK AGYERMEK-ÉS
A megjelenés éve: 2023 IFJÚSÁGI IRODALOMBAN
A konzulens tanszék neve: Dr. GOMBOS PÉTER SZAKDIDAKTIKAI TANSZÉK

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlant állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitóri rendszerébe.

Kelt: 2023 év 04 hó 23 nap

Habi Bek Balu
Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

Magyar Agrár- és Feltudományi Egyetem
Cím: 7400 Kaposvár, Csaba S. u. 40.
Tel.: +36-82 808-800
Honlap: <https://mate.hu>

5. sz. függelék – Hallgatói és konzulensi nyilatkozat minta

NYILATKOZAT

Alulírott HORVÁTNÉ BERECK BARBARA ÁGNES a Magyar Agrár- és Feltudományi Egyetem KAPOSVÁRI Campus,

TÁPITÓ szak nappali levelező* tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasználó irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozat/Szakdolgozat/Diplomadolgozat egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: 2023 év 04 hó 23 nap

Hallgató

NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a Záródolgozat/Szakdolgozat/Diplomadolgozat áttekinttem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Záródolgozat/Szakdolgozat/Diplomadolgozat záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: Kaposvár 2023 év 04 hó 30 nap

Belső konzulens

*Kérjük a megfelelő aláhúzni!